

Het Mulier Instituut onderzoekt

BESTUURDERS OVER ALCOHOL, ROKEN EN (ON)GEZOND ETEN OP DE SPORTCLUB

DOOR JORIE SLOT-HEIJS (MULIER INSTITUUT)

Op steeds meer plekken in Nederland mag niet worden gerookt. Ook sportverenigingen moeten helemaal rookvrij zijn, daar zijn de meeste verenigingsbestuurders het over eens. Verantwoordelijkheid nemen voor een gezonder voedingsaanbod in de sportkantine en het tegengaan van overgewicht vinden zij een lastiger punt. Het Mulier Instituut onderzocht hoe het onderwerp gezondere sportomgeving (rookverbod, verantwoord alcoholgebruik en gezond aanbod in de kantine) leeft bij verenigingsbestuurders in het MI Verenigingspanel.

Rookbeleid

Vier van de vijf verenigingsbestuurders vinden dat iedere sportvereniging helemaal rookvrij moet zijn (figuur 1). Bij de meeste verenigingen met eigen kantine wordt een bepaalde vorm van rookbeleid gevoerd (97%), veelal geldt binnen een rookverbod (77%, niet in figuur). 17% van de sportverenigingen/-complexen is geheel rookvrij. Dit is een stap die veel verenigingen nog moeten maken.

Alcoholbeleid

Over verantwoord alcoholgebruik in de sportkantine zijn de meningen van verenigingsbestuurders meer verdeeld (figuur 1). De helft van de verenigingsbestuurders vindt dat verantwoord alcoholgebruik in de sportkantine een taak van de vereniging is (51%). Bijna alle verenigingen met een eigen kantine waar alcohol wordt geschonken, blijken alcoholbeleid te voeren (niet in figuur), met name het vragen naar de leeftijd bij alcoholverkoop (84%, indien er jeugdleden zijn). Ook mag bij het merendeel van de verenigingen niet aan dronken kantinebezoekers worden geschonken (63%).

Een gezondere sportkantine

De meningen van verenigingsbestuurders over het stimuleren van gezonde voeding en het tegengaan van overgewicht door sportverenigingen verschillen (figuur 1). Veel verenigingsbestuurders lijken dit een lastige kwestie te vinden en nemen een neutrale houding in (46%). Specifiek over hun eigen vereniging worden verenigingsbestuurders terughoudend: 19 procent van

de verenigingsbestuurders vindt dat hun vereniging meer maatregelen moet treffen voor een gezonder assortiment in de sportkantine. Een even groot deel vindt dat niet nodig. Niet van toepassing werd met name beantwoord door verenigingsbestuurders van verenigingen waar het aanbod in de kantine al merendeels gezond is (36%) en/of die niet over een kantine beschikken (35%, niet in figuur).

De helft van de sportverenigingen in het panel beschikt over een eigen kantine en 30 procent van de clubs maakt gebruik van een kantine of horeca in of bij de sportvoorziening waar de vereniging actief is (exploitantenhoreca). Een derde van de verenigingsbestuurders met een eigen kantine geeft aan dat het aanbod in de kantine in het afgelopen jaar gezonder is geworden (34%, figuur 2). Dit geldt voor een kwart van de verenigingsbestuurders die de kantine niet in eigen beheer hebben, maar van exploitantenhoreca gebruikmaken (25%). Ten opzichte van 2016 is dit aandeel bij exploitantenhoreca gestegen (16% in 2016). Verenigingen waar het aanbod gezonder is geworden, blijken vooral verenigingen te zijn waarvan verenigingsbestuurders vinden dat een gezonder assortiment in de kantine hun taak is (50%). Toch is bij een merendeel van de verenigingen in het assortiment niets veranderd.

Maatregelen voor een gezondere sportkantine

Een gezondere sportkantine is meer dan alleen het aanbieden van gezondere produc-

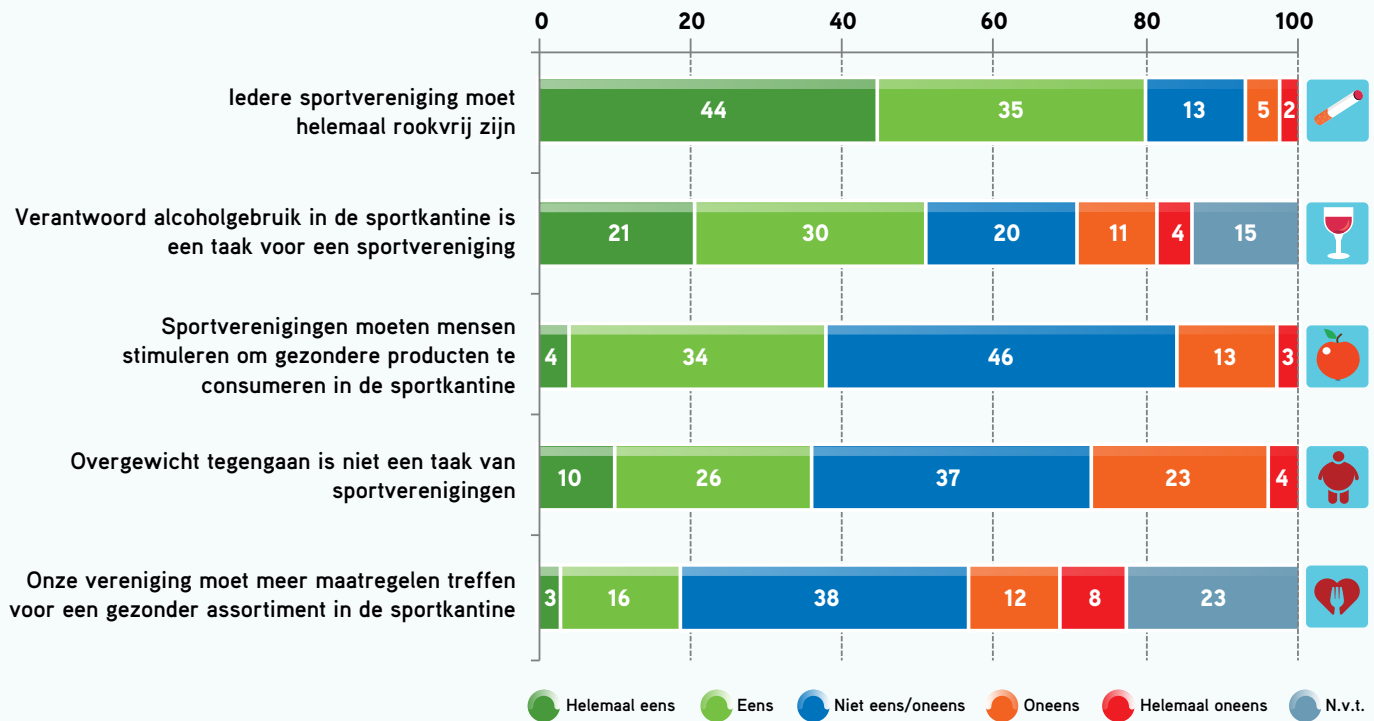
ten. De manier van aanbieden speelt ook een belangrijke rol. Voorbeelden zijn het in het zicht plaatsen van gezonde producten, geen reclame maken voor ongezonde producten of het op een later tijdstip aanzetten van de frituur. In drie vijfde van verenigingen met een eigen kantine (59%) en twee vijfde van exploitantenhoreca (44%) worden dergelijke maatregelen voor een gezondere kantine genomen. Maatregelen bij verenigingskantines zijn het vaakst zorgen dat water voor iedereen makkelijk in de kantine te verkrijgen is (34%), gevolgd door frituren in vloeibaar frituurvet (22%) en in het zicht zetten van gezondere producten (17%). Bij exploitantenhoreca is frituren in vloeibaar vet de meest genoemde maatregel (18%). Ook hierbij geldt dat maatregelen vaker zijn genomen bij verenigingen waar het aanbod in het afgelopen jaar ook gezonder is geworden (81%) dan verenigingen waar het aanbod gelijk is gebleven (43%).

Een gezondere sportomgeving creëren

Bijna alle verenigingen met kantine voeren enige vorm van beleid om roken en onverantwoord alcoholgebruik tegen te gaan. Met een gezonder aanbod in de kantine is met name het deel van de verenigingsbestuurders aan de slag dat zich daarvoor verantwoordelijk voelt. Om een gezondere sportomgeving bij alle sportverenigingen voor elkaar te krijgen, is allereerst inzet op bewustwording nodig. Vervolgens hebben verenigingen baat bij concrete handvatten om rookvrij te worden, onverantwoord alcoholgebruik te voorkomen en bezoekers een gezonde optie te geven in het aanbod.

Figuur 1

Mening van verenigingsbestuurders over gezond aanbod, roken en alcoholgebruik op de sportvereniging (in procenten, n=439)



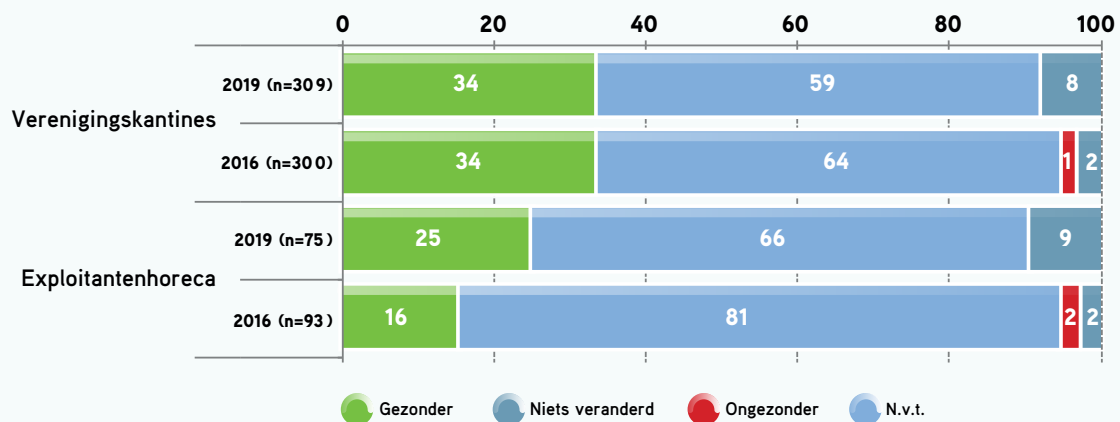
Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel, voorjaar 2019.

EEN DERDE VAN DE VERENIGINGSBESTUURDERS MET EEN EIGEN KANTINE GEEFT AAN DAT HET AANBOD IN DE KANTINE IN HET AFGELOPEN JAAR GEZONDER IS GEWORDEN



Figuur 2

Mate waarin het aanbod in de kantine/horeca het afgelopen jaar gezonder is geworden in 2016 en 2019 (indien op de hoogte; in procenten)



Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel, voorjaar 2019 en winter 2016.